Lietas arhīva Nr. C-0170-20/9
ECLI:LV:RPPT:2020:0128.C68384317.6.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2020.gada 28.janvārī

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa
tiesnesis J.Stūrmanis,
ar tiesas sēžu sekretāri V.Silovu,
piedaloties /pers. A/ pilnvarotajam pārstāvim /pers. B/,
atklātā tiesas sēdē, Rīgā Daugavgrīvas ielā 58, izskatīja civillietu Skotijas komandītsabiedrības "KERRAN INTER" LP vienkāršotās procedūras prasībā pret /pers. A/ par naudas piedziņu un

Aprakstošā daļa

Tiesā 2017.gada 18.maijā ierosināta civillieta prasītājas SIA "Kredītuzraudzības birojs" vienkāršotās procedūras lietā pret /pers. A/ (turpmāk arī atbildētājs) par parāda piedziņu.

Ar 2018.gada 22.februāra lēmumu lietā atļauts biedrībai "Zemes reformas komiteja" aizstāt prasītāju SIA "Kredītuzraudzības birojs".

Ar 2019.gada 11.aprīļa lēmumu lietā atļauts AS "Pilsētas zemes dienests" aizstāt prasītāju biedrību "Zemes reformas komiteja".

Ar 2019. gada 26. septembra lēmumu lietā atļauts KERRAN INTER LP aizstāt prasītāju AS "Pilsētas zemes dienests".

Prasības pieteikumā norādīts, ka uz zemes gabala /adrese/, kadastra nr. /numurs A/, atrodas dzīvojamā ēka /adrese/, kuras uzturēšanai un apsaimniekošanai ir funkcionāli piesaistīta minētā zemes gabala daļa 3242 m^2 platībā. No minētā izriet, ka starp zemes īpašnieku un ēkas dzīvokļu īpašniekiem, tostarp, atbildētāju, ir pastāvējušas un pastāv zemes likumiskās (piespiedu) nomas tiesiskās attiecības, kuras regulē likuma "Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 12. panta otrā prim daļa un likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50. un 54.pants, kā arī citas tiesību normas.

Atbilstoši tiesību zinātnē un judikatūrā paustajām atziņām, rakstveida līguma noslēgšana pušu starpā nav nepieciešama, jo likumiskā (piespiedu) noma pastāv bez pušu gribas izteikuma un bez parakstītiem līgumiem *(sal. sk. Senāta lietas SKC-71/2009 un SKC-43/2011, K. Torgāns, Saistību tiesības, TNA, R., 2014, 347. Ipp.)*. No tā izriet dzīvokļa īpašnieka pienākums veikt zemes nomas maksas samaksu zemes īpašniekam, kur nomas maksa tiek aprēķināta atbilstoši likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 54. panta un Civillikuma 1071. panta noteikumiem (atbilstoši kopīpašuma domājamās daļas apmēram, kā noteikts ari Dzīvokļa īpašuma likuma 13.panta pirmajā dala, likuma "Par dzīvokļa īpašumu" 12.panta pirmajā daļā).

Pušu starpā nav panākta vienošanās ne par nomājamās platības maiņu, ne par zemes nomas maksu, kas būtu atšķirīga no likumā noteiktās, secīgi dzīvokļa īpašuma īpašniekam ir jāmaksā nomas maksa 5% apmērā no zemes kadastrālās vērtības gadā par laiku no 01.01.2008.-30.09.2009. un 6% apmērā no zemes kadastrālās vērtības gadā par laiku no 01.11.2009., kā ari laikā no 01.01.2010.-31.12.2010. jākompensē nekustamā īpašuma nodoklis atbilstoši tam piederošajām ēkas domājamām dalām par to zemes gabala daļu, kas noteikta kā funkcionāli nepieciešamā, ēku nododot privatizācijai.

Civillikuma 2142.pants nosaka, ja līgumā nav noteikti maksas termiņi un līgums noslēgts uz gadu vai ilgāku laiku, tad nomniekam jāmaksā nomas maksa par katru pusgadu uz priekšu.

Atbildētājs kā dzīvokļa īpašnieks nav zemes īpašniekam maksājis nomas maksu par laiku no 01.01.2008. līdz 31.12.2010. par ēkas uzturēšanai nepieciešamā zemes gabala nomu.

Zemes īpašnieks no 01.01.2008. ir bijis AS "Pilsētas zemes dienests", iepriekšējais nosaukums - AS "Juridiskais birojs "Specialis"", reģ.Nr.40003541185.

AS "Pilsētas zemes dienests" ar mantisko ieguldījumu prasītāja, maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Kredītuzraudzības birojs", pamatkapitālā tai piederošās prasījuma tiesības pret atbildētāju par zemes nomas maksas un blakus prasījumu samaksu ir ieguldījusi (nodevusi) meitas sabiedrībai SIA "Kredītuzraudzības birojs".

Civillikuma 1838.pants nosaka, ka samaksas fakts jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Kreditors pirms vēršanās tiesā izmantoja parādu ārpustiesas atgūšanas pakalpojuma sniedzēja SIA "Vienotais norēķinu centrs" pakalpojumus, piedzinējam nosūtot paziņojumu atbildētājam par parāda atgūšanas procesa uzsākšanu. Tā kā atbildētājs parādu ārpustiesas kārtībā nav samaksājis, prasītājs ir spiests vērsties tiesā, lūdzot tiesu piedzīt parādu tiesas ceļā un vienlaikus lemt arī par parāda ārpustiesas atgūšanas izdevumu segšanu (Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma 6.panta pirmā daļa).

2006.gadā prasītājs, atbilstoši likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 54.pantam, ar prasību par zemes nomas attiecību nodibināšanu par šo laika posmu bija vērsies tiesā pret Rīgas pašvaldību kā privatizējamo ēku valdītāju (C04355106). Prasība sākotnēji tika apmierināta, tomēr tā kā tiesvedības laikā ēku pārvaldīšana tika nodota pašvaldības kapitālsabiedrībām, kas vēlāk tika apvienotas SIA "Rīgas namu pārvaldnieks", 2010. gadā kasācijas instance Augstākās tiesas 2009.gada 19.marta spriedumu atcēla (SKC-174/2010, kas ar sprieduma lietā SKC-252/2016 15. secinājumu atzīts par tiesas kļūdu), kā rezultātā, skatot lietu atkārtoti, prasība pret Rīgas pašvaldību tika noraidīta (spriedums stājies spēkā 17.12.2013.). Lietā nodibināts, ka uz 2008. gada 10. marta trīspusējas papildvienošanās pamata tiesības slēgt nomas līgumus dzīvokļu īpašnieku vārdā pašvaldība ir nodevusi ir Rīgas namu pārvaldniekam. Spriedums lietā SKC-252/2016, ar ko tiesa no judikatūras ir atkāpusies, pieļauj prasības celšanu arī pret dzīvokļu īpašniekiem un ēkas kopīpašniekiem tieši, ne tikai caur to pārstāvi.

Prasītājs pamatojoties uz Likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta pirmās daļas 3.punktu, 54.panta pirmo un otro daļu, Likuma "Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 12.panta $2.^1$ daļu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma $17.^3$ panta pirmo daļu, Dzīvokļa īpašuma likuma 13. panta pirmo daļu, likuma "Par dzīvokļa īpašumu" 12.panta pirmo daļu, Civillikuma 1069., 1071., 1801., 1805., 1806., 1838.,

2141., 2142.pantu, Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma 6.panta pirmo daļu, Ministru kabineta noteikumu Nr.61 "Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi" 2.1. punktu, lūdz piedzīt par labu prasītājam no atbildētāja /pers. A/ zemes nomas maksa parādu 470,51 *euro* un PVN 100,28 *euro* (01.01.2008.-31.12.2010.), NĪN 12,64 euro (01.01.2010.-31.12.2010.) apmērā.

Par saņemto prasību atbildētājs paskaidrojumus tiesai sniedzis, norādot, ka prasību neatzīst, jo prasībai nav pievienots aprēķins, uzskata, ka cesijas akts nav aprēķins, kā arī prasītājs nav norādījis, vai nama apsaimniekotājs nav maksājis par zemes nomu. Vēlas, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma pārejas noteikumu 138.punkts noteic, ka lietas, kas ierosinātas par maza apmēra prasībām [..] (no 2018.gada 15.janvāra – prasības vienkāršotajā procedūrā), izskata šā likuma 250.[25], 250.[26] un 250.[27] pantā noteiktajā kārtībā, kāda bija spēkā līdz 2018.gada 1.martam.

Prasītāja pārstāvis uz tiesas sēdi nav ieradies, 2020. gada 16. janvārī tiesā saņemts lūgums, kurā norāda, ka prasību uztur, lūdz izskatīt lietu tiesas sēdē bez tā pārstāvja piedalīšanās.

Atbildētāja pilnvarotais pārstāvis tiesas sēdē prasību lūdza noraidīt uz paskaidrojumos minētās motivācijas, jo cik tam ir zināms, tad nama apsaimniekotājs ir uzkrājis naudu, kuru varētu samaksāt prasītājam. Uzskata, ka nav iestājies Komerclikumā paredzētais noilgums.

Tiesa uzskata, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu lietu var izskatīt bez prasītāja pārstāvja piedalīšanās.

Motīvu daļa

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa noteic, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība.

Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļā noteikts, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 97.pantu, tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota ar vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190.panta otro daļu, tiesa spriedumu pamato ar apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā.

Lietā nav strīda, ka uz zemes gabala /adrese/, kadastra nr. /numurs A/, atrodas dzīvojamā ēka /adrese/, kuras uzturēšanai un apsaimniekošanai ir funkcionāli piesaistīta minētā zemes gabala daļa 3242 m^2 platībā.

Zemes īpašnieks no 01.01.2008. ir AS "Pilsētas zemes dienests", iepriekšējais nosaukums - AS "Juridiskais birojs "Specialis"", reģ. Nr.40003541185.

Atbildētājam no 2002. gada 28. augusta pieder īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu, dzīvokli /adrese A/, kurš atrodas uz AS "Pilsētas zemes dienests", iepriekšējais nosaukums - AS "Juridiskais birojs "Specialis"" piederošās zemes.

Tiesa secina, ka lietā ir gūti pierādījumi, ka uz AS "Pilsētas zemes dienests", iepriekšējais nosaukums - AS "Juridiskais birojs "Specialis"" piederošas zemes vienības atrodas daudzdzīvokļu dzīvojamā māja, kurā esošais dzīvokļa īpašums un daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas kopīpašuma domājamās daļas piederēja atbildētājam.

Saskaņā ar likuma "Par dzīvokļa īpašumu" (spēkā no 26.10.1995. līdz 31.12.2010.) 8.pantu visu dzīvokļu īpašnieku pienākums ir piedalīties daudzdzīvokļu mājas kopīpašumā esošas daļas pārvaldīšanā un apsaimniekošanā; savukārt likuma 12.pants noteic, ka dzīvokļa īpašnieks sedz nepieciešamos izdevumus, kas saistīti ar dzīvojamās mājas, tās komunikāciju un iekārtu uzturēšanu, ekspluatāciju un remontu, kā arī zemes gabala uzturēšanu, proporcionāli sava dzīvokļa īpašuma lielumam [..].

Tādējādi atbildētāja pienākums ir veikt maksājumus par apsaimniekošanu un saņemtajiem pakalpojumiem, tajā skaitā par zemes nomu, tāpat atbildētāja pienākums piedalīties daudzdzīvokļu mājas kopīpašuma apsaimniekošanā un uzturēšanā, kas nozīmē, ka atbildētājam ir tiesības pieprasīt no pārvaldnieka informāciju par iekasēto maksājumu izlietojumu paredzētajam mērķim.

Likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 54.panta otrā daļa paredz, ka zemes gabala nomas maksa privatizētā dzīvokļa [..] īpašniekam nedrīkst pārsniegt piecus procentus gadā no zemes kadastrālās vērtības. Pārējos gadījumos zemes gabala nomas maksu nosaka, privatizētā objekta īpašniekam vienojoties ar zemes gabala īpašnieku.

Starp pusēm nav strīda par to, ka daudzdzīvokļu dzīvojamā māja, kurā atrodas atbildētājam piederošais dzīvokļa īpašums, atrodas uz zemes gabala /adrese/, kadastra Nr./numurs A/. Saskaņā ar prasības pieteikumā norādīto, daudzdzīvokļu dzīvojamās ēkas /adrese/, uzturēšanai un apsaimniekošanai funkcionāli piesaistītā zemes gabala daļa ir 3242 m2 platībā, kas secināms arī no zemes robežu plāniem un izziņām par nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas aktuālajiem datiem par kadastra objektu.

Tiesai nav pamata apšaubīt zemes robežu plānā norādīto ēkai piesaistītā zemes gabala platību 3242 m2, jo tā nav apstrīdēta.

Civillikuma 1402.pants nosaka, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Lietā nav strīda par to, ka starp zemes īpašnieci AS "Pilsētas zemes dienests" un atbildētāju nav bijis noslēgts rakstveida zemes nomas līgums par dzīvoklim funkcionāli nepieciešamā zemes gabala izmantošanu.

Atbilstoši likuma "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 14.panta pirmās daļas 1.punktam, zemes gabals 4996 m2 /adrese/un uz tā esošā daudzdzīvokļu māja /adrese/, ir patstāvīgi īpašuma tiesību objekti.

Saskaņā ar tiesību doktrīnā izteiktajām atziņām, ja zeme pieder vienai personai, bet uz tās pirms īpašuma reformas likumīgi uzbūvētas ēkas īpašniece ir cita persona, tad starp šīm personām uz likuma pamata pastāv tiesiskās attiecības, kuras juridiskajā literatūrā un tiesu praksē tiek sauktas par piespiedu nomu (*J.Rozenfelds. Lietu tiesības. Trešais labotais un papildinātais izdevums. Rīga. Zvaigznes ABC, 2004, 73.lpp.).* Līdzīgas atziņas izteiktas judikatūrā, piemēram, LR Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 20.decembra spriedumā lietā Nr. SKC349/2016.

Tā kā starp prasītāju un atbildētāju nav noslēgts zemes nomas līgums, tiesa atzīst, ka starp pusēm strīdus periodā no 2008.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 31.decembrim uz likuma pamata pastāvēja piespiedu nomas tiesiskās attiecības par prasītājai piederošā zemes gabala daļu, uz kuras atrodas dzīvojamā ēka /adrese/, 3242 m2 apmērā. Attiecīgi, piespiedu zemes nomas tiesiskās attiecības pastāvēja starp prasītāju un atbildētāju atbilstoši dzīvokļa īpašniekam piederošajai mājas domājamai daļai.

Civillikuma 1069.pants noteic, ka visiem kopīpašniekiem samērā ar viņu daļu ir jānes izdevumi, kas gulstas uz kopēju lietu. Atbilstoši Civillikuma 1071.pantam uz kopējo lietu gulošās nastas, apgrūtinājumi un lietas uzturēšanai nepieciešamie izdevumi jānes kopīpašniekiem samērīgi ar viņu daļām.

Tāpat likuma "Par dzīvokļa īpašumu" 12.pantā (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2010.gada 31.decembrim) noteikts, ka dzīvokļa īpašnieks sedz nepieciešamos izdevumus, kas saistīti ar zemes gabala uzturēšanu, proporcionāli sava dzīvokļa īpašuma lielumam. Piespiedu nomas attiecībām ir tikai nosacīta līdzība ar līgumiskām attiecībām, jo būtībā šīs attiecības ir likumiskas" *(sk. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 20.decembra spriedums lietā Nr. SKC- 349/2016).*

Lietā nav strīda, ka minēto zemes nekustamo īpašumu AS „Juridiskais birojs „Specialis" iegādājusies no fiziskas personas /pers. I/, pamatojoties uz

pirkuma līgumu, darījuma likumību neviens nav apstrīdējis.

Saskaņā ar Zemesgrāmatu likuma 1.pantu, zemesgrāmatās ieraksta nekustamus īpašumus un nostiprina ar tiem saistītās tiesības. Zemesgrāmatas ir visiem pieejamas un to ierakstiem ir publiska ticamība (..). No minētā secināms, ka AS „Juridiskais birojs „Specialis", iegādājoties norādīto zemesgabalu, zināja, ka uz tā atrodas daudzdzīvokļu dzīvojamā māja, zināja par dalīta īpašuma pastāvēšanu, apzinājās, ka tas nevar tikt izmantots citādi, kā iznomāšanai uz piespiedu nomas pamata vai noslēdzot nomas līgumus uz labprātīgas pušu vienošanās pamata vai arī atsavināšanai.

Arī atbildētājs savu dzīvokļa īpašumu bija iegādājies, apzinoties, ka ēka atrodas uz citas personas īpašumā esoša zemes gabala, un par tā lietošanu būs dibināmas vai nu labprātīgas nomas darījuma attiecības vai tās pastāvēs uz likuma normu pamata, kas regulē piespiedu nomu, bez tam atbildētājam ir tiesības dzīvokli atsavināt. Arī atbildētājam bija iespēja izvēlēties - iegādāties šādu dzīvokli vai nē. Atbildētājs konkrētajā lietā īpašumtiesības uz dzīvokli ir ieguvis pirkuma līgumu rezultātā, t.i., noslēdzot brīvprātīgu darījumu.

Tādējādi privatizēta dzīvokļa īpašnieks vai tā ieguvējs, neatkarīgi, vai tā ir juridiska vai fiziska persona, būtu atzīstams par vienlīdzīgu nomas tiesisko attiecību dalībnieku ar zem ēkas esošā zemes gabala īpašnieku, un nav atzīstams par mazāk aizsargātu tiesiskās attiecības dalībnieku, kā tas būtu raksturīgi patērētāja un pakalpojumu sniedzēja attiecībās.

Ar nekustamā īpašuma Valsts kadastra informācijas sistēmas aktuālo datu par kadastra objektu 12.02.2008. izdruku apstiprināts, ka 8404 m2 zemesgabala kadastrālā vērtība 2008.gadā noteikta LVL 282374.

Saskaņā ar prasītājas iesniegto zemes nomas maksas parāda aprēķinu atbildētājam piederošajam dzīvokļa nekustamajam īpašumam Nr.13,/adrese/, un 7004/309087 domājamām daļām no daudzdzīvokļu mājas aprēķināta zemes nomas maksa 470,51 EUR 5% apmērā no zemes kadastrālās vērtības gadā par laiku no 01.01.2008.-30.09.2009. un 6% apmērā no zemes kadastrālās vērtības gadā par laiku no 01.11.2009. līdz 31.12.2010, no ēkas uzturēšanai noteiktās 3242 m2 platības vērtības. Tiesa šajā daļā prasību apmierina un piedzen no atbildētāja zemes nomas maksas parādu prasītājas labā 470,51 EUR.

Atbildētājs tiesas sēdē sniegtajos paskaidrojumos norāda, ka samaksājis zemes nomas maksu nama apsaimniekotājam SIA "Rīgas namu pārvaldnieks", kurš solījies atmaksās no dzīvokļu īpašniekiem saņemtos maksājumus, ja šis zemes nomas parāds tiks piedzīts no dzīvokļa īpašnieka.

Tādejādi lietā noskaidrots, ka atbildētāja veiktie maksājumi par zemes nomu atrodas pie SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" un nav samaksāti prasītājam, secīgi no atbildētāja ir pamats piedzīt visu zemes nomas maksas parādu. Tiesa atzīst par pieņemamu un lietā tiesiski izmantojamu 2017.gada 6.marta aprēķinu par parāda apmēru, kurš ir norādīts kā pielikums 2016.gada 10.jūnija mantiskajam ieguldījumam.

Papildus lietas materiāliem pievienoti Rīgas Domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes maksāšanas paziņojumi, kas izrakstīti zemes īpašuma īpašniekiem par nekustamā īpašuma nodokli 2009.un 2010.gadam. No minētajiem paziņojumiem izriet zemes īpašuma kadastrālā vērtība.

Saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta ceturto daļu nekustamā īpašuma nodokli par nekustamo īpašumu, kas uz kopīpašuma tiesību pamata pieder vairākām personām vai atrodas kopvaldījumā, maksā katrs kopīpašnieks (kopvaldītājs) atbilstoši savai domājamai daļai kopīpašumā (kopvaldījumā).

Lietā nav strīda, ka atbildētājs par laika periodu no 2010.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 31.decembrim nav kompensējis zemes īpašniekam nekustamā īpašuma nodokli, tāpēc nekustamā īpašuma nodokļa kompensācijas piedziņa par laika periodu no 2010.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 31.decembrim ir pamatota un apmierināma, piedzenot no atbildētāja par labu perasītājam nekustamā īpašuma nodokļa kompensāciju 12,64 EUR par laika periodu no 2010.gada 1.janvāra līdz 2010.gada 31.decembrim.

Tiesa uzskata, ka prasība daļā par pievienotās vērtības nodokļa 100,28 EUR apmērā piedziņu no atbildētāja par laiku no 01.01.2008. līdz 31.12.2010. pilnībā noraidāma.

Tiesa pievienojas judikatūrai, kas pastāv jautājumā par pievienotās vērtības nodokļa piedziņas neiespējamību no zemes nomnieka, pastāvot piespiedu nomas tiesiskajām attiecībām.

Likumisko piespiedu zemes nomas tiesisko attiecību pastāvēšana starp pusēm nozīmē, ka likums noteic, kādus maksājumus un kādā apmērā jāveic nomniekam.

Likumi "Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" un "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju", kas noteic zemes īpašnieka un dzīvokļa nekustamā īpašuma īpašnieka piespiedu zemes nomas tiesiskās attiecības, neparedz dzīvokļa īpašniekam pienākumu maksāt pievienotās vērtības nodokli, kā tas noteikts par nekustamā īpašuma nodokļa kompensāciju zemes īpašniekam no 2010.gada 1.janvāra.

Tiesa vadās no judikatūras, ka nodokļu un nodevu sistēmu regulē likums "Par nodokļiem un nodevām" un citi normatīvie akti nodokļu jomā, tajā skaitā, likums "Par pievienotās vērtības nodokli", kura izpratnē nomas maksa ir personas pienākums no nekustamā īpašuma iznomāšanas un tā ir apliekama ar pievienotās vērtības nodokli. Taču, piemērojot normatīvos aktus nodokļu jomā, jāņem vērā arī nomas, kas regulē konkrētās tiesiskās attiecības.

Likums "Par pievienotās vērtības nodokli" regulē nodokļu maksātāja attiecības ar valsti un tajā dotie definējumi nosaka, tieši kā sabiedrībai aprēķināms un uzrādāms pievienotās vērtības nodoklis. Turpretī likums "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" konkrētajā gadījumā ir speciālais likums, kurā reglamentēta nomas maksas noteikšana, pastāvot zemes piespiedu nomas attiecībām, pie nosacījuma, ja puses par to nevienojas.

Tātad, ja likumdevējs būtu vēlējies paredzēt, ka zemes īpašniekam jākompensē pievienotās vērtības nodoklis, tas būtu noteikts speciālajās tiesību normās, līdzīgi kā tas zināmu laiku bija attiecībā uz nekustamā īpašuma nodokļa kompensēšanu.

Augstākās tiesas Civillietu departaments 2015.gada 28.decembra spriedumā lietā Nr.SKC-110/2015 norādīja, ka likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 2.panta septītajā daļā noteiktais, ka pakalpojuma vērtībā iekļaujamas visas izmaksas, kā arī visi nodokļi un citi obligātie maksājumi, kas saistīti ar šā pakalpojuma sniegšanu, izņemot pievienotās vērtības nodokli, neizmaina privatizēto dzīvokļu īpašnieku ar likumu noteikto tiesisko aizsardzību maksāt nomas maksu, kuras procentuālais apmērs no zemes kadastrālās vērtības arī faktiski kompensē pievienotās vērtības nodokli zemes īpašniekam, jo likumdevējs nav sniedzis citu regulējumu par pievienotās vērtības nodokli starp zemes īpašnieku un privatizēto dzīvokļu īpašniekiem uz likuma pamata izveidojušās zemes piespiedu nomas attiecībās.

Lai gan četriem no deviņiem tiesnešiem bija atsevišķās domas jautājumā par pievienotās vērtības nodokļa piedziņu no nomnieka piespiedu nomas tiesiskajās attiecībās, tomēr Augstākās tiesas Civillietu departaments 2018.gada 27.jūnija spriedumā lietā Nr.SKC-5/2018 nemainīja viedokli un vēlreiz apstiprināja, ka pievienotās vērtības nodokļa piedziņa no privatizēto dzīvokļu īpašniekiem, kuru īpašumi atrodas uz citām personām piederošas zemes, nav paredzēta.

Šādu pašu viedokli Augstākās tiesas Senāta Civillietu departaments, skatot lietu paplašinātā sastāvā, apstiprināja 2019.gada 9.aprīļa spriedumā lietā Nr.SKC- 42/2019 (C28261709).

Tādējādi tiesa pilnībā noraida prasību daļā par pievienotās vērtības nodokļa piedziņu par laiku no 01.01.2008. līdz 31.12.2010. no atbildētāja 100,28 EUR apmērā.

Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Tiesa atzīst, ka prasītājam nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos procentus 6% gadā no

nenomaksātās parāda pamatsummas, jo saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu gadījumos, kad likums noteic aprēķināt likumiskos procentus, tas nolikts pa seši no simta gadā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 10.punktu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti administratori prasībās, kas celtas to personu labā, kurām pasludināts juridiskās personas maksātnespējas process.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētājiem valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Prasība celta par summu 583,43 EUR, apmierināta 483,15 EUR apmērā, tādējādi valsts nodeva proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai sastāda 72,52 EUR.

Tā kā prasības celšanas brīdī prasītājs atbilstoši Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 10.punktam no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos bija atbrīvots, no atbildētāja saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktu valsts labā piedzenama valsts nodeva 72,52 EUR apmērā.

Tiesa atzīst, ka no atbildētāja par labu valstij ir piedzenami arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 2,97 EUR apmērā, atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam.

Civilprocesa likuma 204.[1]pantā noteikts, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei. Šis termiņš nedrīkst būt garāks par desmit dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Līdz ar to arī nosakāms šī sprieduma labprātīgas izpildes termiņš.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 93., 97., 189. – 195., 39.-42., 204.[1], 250.[26], 250.[27]pantiem, Civilprocesa likuma Pārejas noteikumu 138.punktu, tiesa

n o s p r i e d a

prasību apmierināt daļēji un piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu Skotijas komandītsabiedrībai "KERRAN INTER" LP, reģistrācijas Nr.SL19492, adrese SUITE 1, 44 Main street, Douglas, Lanarkshire, Skotija ML 11 0QW, zemes nomas maksu 470,51 EUR par laiku no 01.01.2008. līdz 31.12.2010., nekustamā īpašuma nodokļa kompensāciju 12,64 EUR par laika periodu no 01.01.2010. līdz 31.12.2010., kopā 483,15 EUR (četri simti astoņdesmit trīs *euro* un 15 centi).

Noraidīt Skotijas komandītsabiedrības "KERRAN INTER" LP, reģistrācijas Nr.SL19492, adrese SUITE 1, 44 Main street, Douglas, Lanarkshire, Skotija ML 11 0QW, prasību par pievienotās vērtības nodokļa 100,28 EUR piedziņu.

Piedzīt n o /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts labā valsts nodevu 72,52 EUR apmērā, kas iemaksājama: Valsts kase, reģ.Nr.90000050138, konta Nr.LV55TREL1060190911200, BIC kods: TRELLV22, iemaksas mērķis: valsts nodeva tiesu iestādē - C68384317.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,97 EUR apmērā, kas iemaksājami: saņēmēja iestādē: Tiesu administrācija, reģ.Nr.90001672316, konta Nr.LV51TREL2190458019000, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499 - ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi lietā Nr.C68384317.

Noteikt Skotijas komandītsabiedrībai "KERRAN INTER" LP, reģistrācijas Nr.SL19492 , tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, likumiskos 6 (sešus) procentus gadā no neatmaksātās parāda pamatsummas (470,51 EUR).

Noteikt /pers. A/, personas kods /personas kods/, termiņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma labprātīgai izpildei.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 (divdesmit) dienu laikā apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesā, sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Pilns spriedums sastādīts 2020.gada 28.janvārī.

Tiesnesis J.Stūrmanis